

II. Den ekstraordinære generalforsamlings åbning.

Den ekstraordinære generalforsamling trådte sammen i New York den 21. april 1967 kl. 15 under forsæde af præsidenten for 21. samling, ambassadør Abdul Rahman Pazhwak (Afghanistan).

Ambassadør Pazhwak valgtes uden afstemning til præsident for den ekstraordinære samling, ligesom det, ligeledes uden afstemning, besluttedes at lade udvalget til prøvelse af fuldmagter bestå af de samme lande som under 21. samling.

Også uden afstemning vedtog man at vælge de samme formænd for hovedudvalgene og de samme vicepræsidenter som under forrige samling.

Det besluttedes endvidere straks og uden forudgående behandling i generalkomiteen at vedtage dagsordenen, herunder spørgsmålet om udsættelse af rumkonferencen; desuden blev det vedtaget at behandle de 3 substantielle spørgsmål på dagsordenen direkte i plenarforsamlingen.

III. Sydvestafrika-spørgsmålet.

A. *Ad hoc* komiteen.

1. Ad hoc komiteen for Sydvestafrika bestod af følgende 14 lande: USA og Sovjetunionen, Æthiopien, Nigeria, Senegal og UAR, Japan og Pakistan, Chile og Mexico, Canada og Italien, Czekoslovakiet samt Finland. Komiteen holdt i løbet af januar-marts 16 møder under den finske FN-ambassadør Max Jakobsons formandskab.

Under komiteens generaldebat udkrystalliserede sig fire hovedsynspunkter, der skal søges sammenfattet nedenfor:

De *afrikanske* medlemmer af komiteen samt *Pakistan* krævede øjeblikkelig oprettelse af et FN-råd for Sydvestafrika, der skulle overtage områdets administration og forberede dets uafhængighed. Såfremt Sydafrika skulle nægte at samarbejde med rådet, burde der af Sikkerhedsrådet iværksettes tvangsforanstaltninger mod Sydafrika under FN-pagtens kapitel VII.

Canada, Italien og USA fremhævede, at Sydvestafrikaspørgsmålet burde søges løst ved fredelige midler, og at tiden i hvert fald ikke var inde til anvendelse af tvangsforanstaltninger mod Sydafrika. FN burde i første række træde i forbindelse med alle de implicerede parter, d. v. s. ikke blot Sydvestafrikas befolkning, for at fastslå dennes ønsker, men også med Sydafrika, samt iværksette en undersøgende og forberedende virksomhed, herunder skabelsen af et spirende selvstyre i Sydvestafrika.

Fra *sovjetisk* og *czekoslovakisk* side fremhævedes, at 21. samling havde gjort Syd-

afrikas tilstedeværelse i Sydvestafrika ulovlig, og at 5. ekstraordinære generalforsamling derfor måtte sørge for Sydafrikas øjeblikkelige tilbageværelse fra området, om fornødent gennemført ved tvangsforanstaltninger iværksat af Sikkerhedsrådet. Med henblik herpå blev det anbefalet, at den ekstraordinære generalforsamling proklamerede Sydvestafrikas øjeblikkelige uafhængighed og fastsatte en kort frist for Sydafrikas rømning af territoriet. Organisationen for afrikansk Enhed (OAU) skulle tildeles den opgave at yde Sydvestafrika bistand og sikre dets frihed og uafhængighed. De østlige lande modsatte sig en FN-administration af landet, idet de hævdede, at en sådan ikke havde hjemmel i FN's pagt, samtidigt med at Congo-eksemplet viste, at de imperialistiske lande ville anvende et sådant maskineri til egen fordel.

De *latinamerikanske* lande var først indstillet på øjeblikkeligt at erklære Sydvestafrika for uafhængigt, men lod dette forslag falde på grund af stærk afrikansk modstand. De latinamerikanske medlemmer accepterede derefter det afrikanske synspunkt om nødvendigheden af en direkte FN-administration af området i en overgangsperiode, men ønskede i modsætning til udvalgets afrikanske medlemmer at optage kontakt med Sydafrika. De kunne ikke på sagens daværende stadi gå ind for nogen beslutning om tvangsforanstaltninger imod Sydafrika. *Japan* sluttede sig stort set til disse synspunkter.